
DE AVONTUREN VAN JONNE

De Kruistocht Voorbij

MAGDA ZIENGs

Proloog

Dit is het tweede deel van de serie

De Avonturen van Jonne.

De verhalen die je gaat lezen zijn deels fantasie, deels waargebeurd.

In het namenregister vind je uitleg over de personages.

De hoofdpersonen beleven samen avonturen die zweven tussen werkelijkheid en verbeelding, maar die toch een rol hebben gespeeld in onze geschiedenis.

In het eerste deel groeide Jonne als vondeling op in een klooster. Daar kreeg hij zijn opleiding en ontdekte hij al vroeg geheimen over zijn afkomst. Die geheimen sleurden hem, samen met zijn vrienden, mee in een reeks spannende gebeurtenissen.

Hij ontmoette er een ander weeskind, Esther, met wie hij mysterieuze voorvallen meemaakte.

Op zijn zestiende verjaardag ontving Jonne een bijzonder geschenk: het mes dat abt Guillaume ooit in zijn wiegje had gevonden en zorgvuldig had bewaard. Op het lemmet stond: *“Zorg voor de toekomst.”*

Ook Esther, het andere weeskind, kreeg een dergelijk mes. Maar welk geheim gaat er achter deze messen schuil?

*

In dit tweede deel gaat de zoektocht naar Jonne's verleden verder. Het is inmiddels het jaar 1096, het jaar van de Eerste Kruistocht. Jonne begeleidt Esther naar de universiteit van Avallon. Tot haar vreugde ontmoet zij daar haar oude vriend, de oosterse geleerde Avicenna, die haar mentor wordt. Jonne zelf trekt verder naar het klooster van Echternach. Daar krijgt hij van een leeg, opstandig boek de opdracht om de geschiedenis van het Ierse elfenvolk, de Tuatha Dé Danann, op te schrijven.

Terwijl hij worstelt met zijn nieuwe identiteit als elf, vertrekt hij samen met Taliesin de Bard naar Ierland.

Onderweg ontmoeten zij groepen mensen die op weg zijn naar de Eerste Kruistocht. Maar dit zijn geen volgelingen van Godfried van Bouillon. Nee, zij marcheren achter roofridders aan.

Deze *Volkskruistocht* verandert al snel in een plunderende horde. Jonne en Taliesin besluiten Godfried van Bouillon te waarschuwen.

Maar dan ontdekken ze dat hun Joodse vriend Simon juist op dezelfde weg is geraakt van diezelfde plundersaars. Terwijl hij op zoek is naar de mysterieuze Beril-steen, raakt hij verstrikt in hun spoor van verwoesting.

En zo begint een gevaarlijke zoektocht naar Simon, dwars door de chaos van het Volkskruistochtleger.

Alsof dat nog niet genoeg is, worden Jonne en zijn vrienden ook nog eens opgejaagd door de duistere Svartálfar.

Gelukkig krijgen ze bescherming van het boomvolk en de geheimzinnige Meester Ben.

Op 27 mei 1096, kort na de Jodenvervolgingen in Mainz, slaan ze een andere weg in: niet naar Ierland, maar naar Venetië.

In die bergen beleeft Simon een wonderlijk nachtelijk avontuur, dat hem doet besluiten voorgoed bij Jonne te blijven.

Zelfs de wolf sluit zich bij hun gezelschap aan.

In Venetië ontdekken Jonne en zijn metgezellen dat zij iets kostbaars met zich meedragen. Iets waarvan alleen het boek zonder letters, meegenomen uit de bibliotheek van Echternach het geheim kent.

En steeds duidelijker wordt: hun bestemming ligt niet in Ierland, maar in Toledo, in Spanje. Intussen besluit Ida van Verdun, de moeder van Godfried van Bouillon, om haar 'dochter' Esther op te zoeken in Avallon.

Onderweg komt zij in het bezit van een oud perkament, dat haar ertoe brengt samen met Esther naar Spanje te reizen.

Maar de Svartálfar zitten hen op de hielen.

En met elke stap die zij zetten, groeit het gevaar.

Veel leesplezier!

* De Eerste Kruistocht onder leiding van;

Godfried van Bouillon vertrok met zijn leger op 15 augustus 1096, Met tienduizenden pelgrims uit zijn gebied in de Ardennen richting het Heilige Land.

Godfried bereikte Constantinopel begin december 1096.

Hij was een van de eerste grote edellieden die vertrok na de oproep van paus Urbanus II in Clermont in 1095 om de heilige plaatsen te bevrijden van de moslims. Godfried van Bouillon, Hertog van Neder-Lotharingen meldde zich als een van de eerste edelen aan.

*De Eerste Volkskruistocht (1096)

De *Volkskruistocht*, ook wel de *Kruistocht der armen* genoemd, vond plaats in de lente en zomer van 1096, vóór de officiële Eerste Kruistocht. Ze werd vooral geleid door predikers zoals Petrus de Kluzenaar en bestond uit duizenden ongeorganiseerde boeren, ambachtslieden, vrouwen en kinderen uit met name Frankrijk en Duitsland.

In de Rijnvallei (onder andere in Worms, Spiers en Mainz) vielen groepen van deze 'kruisvaarders' lokale Joodse gemeenschappen aan:

Hoofdstuk 1. Blz. 9

Van Avallon naar Echternach.

Hoofdstuk 2. Blz. 44

Een tipje van de sluier.

Hoofdstuk 3. Blz. 60

Echternach en Ban Shee.

Hoofdstuk 4. Blz. 67.

Het avontuur in de bibliotheek.

Hoofdstuk 5. Blz. 83

Naar Bouillon.

Hoofdstuk 6. Blz. 101

Svartálfar en ander slecht volk.

Hoofdstuk 7. Blz. 112

Emich van Leisingen; Leider van de Volkskruistocht.

Hoofdstuk 8. Blz. 123

De overval op Spiers.

Hoofdstuk 9. Blz. 132

Taliesin wordt beroofd.

Hoofdstuk 10. Blz. 150

Op naar Worms.

Hoofdstuk 11. Blz. 166

De verschrikkingen van Mainz; 27 mei 1096

Hoofdstuk 12. Blz. 178

Naar Venetië.

Hoofdstuk 13. Blz. 185

De tocht over de bergen.

Hoofdstuk 14. Blz. 195

Italië in zicht.

Hoofdstuk 15. Blz. 202

In Venetië.

Hoofdstuk 16. Blz. 228

Op weg naar Hispania.

Hoofdstuk 17. Blz. 238

Ondertussen.... In Bouillon

Hoofdstuk 18. Blz. 265

De Reis van Esther.

Hoofdstuk 19. Blz. 274

Hermés redt Esther.

Namenregister Blz. 293

Hoofdstuk 1. Blz. 9.

Van Avallon naar Echternach.

Langzaam reed het kleine gezelschap de kloosterpoort uit. Jonne zat op een grote zwarte ruïn en Esther op Beltane. Taliesin zoals gebruikelijk op de ezel Nehalennia en Ridder Maurice reed voorop op zijn prachtige zwarte hengst. Zijn teugels en de wenkbrauw- en neusband waren versierd met schitterend gekleurde stenen en de manen en staart waren doorvlochten met linten in de kleuren van Bouillon. Het paard gehoorzaamde feilloos aan de lichaamstaal van zijn berijder.

Naast hem aan het hoofd van de stoet reed Simon. Zijn vader had in een vergadering met Abt Guillaume, Maurice en Taliesin besloten dat Simon ook met hen mee moest gaan naar Echternach via Avallon waar Esther zou gaan studeren. De jongens waren tenslotte even oud en Simon zou de vorderingen aan de herbouw van de afgebrande kerk van Echternach kunnen controleren en op die manier leren hoe het was om verantwoordelijk te zijn voor uitgeleend geld. Jonne had nog nooit hoeven omgaan met geld en zou op deze wijze veilig onder de hoede zijn van zijn Joodse vriend. Het laatste hoefgetrappel klonk over de binnenplaats van de abdij. Vanaf buiten de poort was de weg niet verhard en zou het rijden alleen over droge stukken kunnen. Gelukkig had het de laatste tijd niet geregend en ging het geluid over in het dof

gebonk van paardenhoeven op zand, zodat alles wat de achterblijvers nog zagen, een vage stofwolk was.

In de bomen aan de overkant van de rivier bewogen snelle figuren.

Een gedeelte ging stroomóopwaarts en een ander gedeelte bewoog zich in dezelfde richting als de paarden.

Daelira liep het bruggetje over, het bos in.

Haar werk was klaar, haar jongen ging weg.

De grote boskat die naast haar liep sloeg haar staart om de benen van de Morvaanse heen. Ze keek nog éénmaal langdurig achterom.

Haar kleintje, nu zo groot.

Wat hád ze een geduld moeten hebben met de twee totaal verschillende jongens.

De jongensachtige botheid van haar zoon Arlán en de mystieke, onderzoekende, leergierige aard van haar serieuze pleegzoon.

Wat was ze angstig geweest, dat de waarheid van Jonne's leven ál te vroeg aan hem geopenbaard zou worden.

Hoe hij zou reageren, ook op het feit dat hij niet 'gewoon' was.

Zij en Taliesin hadden alles in het werk gesteld om de jongen goed op te voeden.

Om zijn geest op de juiste tijd open te stellen voor de wereldse dingen, maar óók voor het volk waartoe zij behoorden.

Daar ging hij. De grote gevaarlijke wereld in.

Nu zou het eropaan komen.

Haar, Guillaume en Taliesin's lessen moesten hem nu leiden.

Taliesin draaide zich nog één keer om in het zadel. Zijn blik haakte zich in de hare. Hij leek te zeggen 'Vrees niet. Ik zal nog heel lang aan zijn zijde zijn. Voorlopig is hij veilig.'

In het bos werd ze onzichtbaar voor mensenogen.

Ze was teruggekeerd naar haar eigen volk in de duistere wouden van de Morvan.

Abt Guillaume en Broeder Vitalis bleven nog een poosje talmen bij de poort.

"Daar gaat je levenswerk, Guillaume, hij moet het nú alleen doen. Geen hulp van ons meer..." en hij zuchtte diep.

Guillaume plukte afwezig aan zijn puntige baard en schudde zijn hoofd. "Daar gaan ze sámen, Vitalis. Samen de wereld in, maar zag je de bomen ruisen, toen ze wegreden...? Ik heb zo'n gevoel dat ze niet alleen zijn. Jonne en Esther spraken er al over toen ze terugkwamen uit Chinon.

Er ís iets, iets vreemds in de bomen. Ik meende al iets gezien te hebben, eigenlijk ook al eerder, nu we het erover hebben..."

Ze keken naar de bomen aan de overkant, maar daar was niets meer te zien, de bladeren bewogen niet meer. Het enige interessante aan de takken waren de grote bollen van Maretak in de eiken.

Tegen het vallen van de avond, enkele dagen later, reed het gezelschap richting het einde van het uitgestrekte dal.

De hemel kleurde al een beetje gelig door de langzaam ondergaande zon. Hier gingen ze de bocht om en het dichte groene woud opende zich, om vóór hen, een hoge steile berg te

onthullen, waarop een door torentjes bekroond, wit gebouw zichtbaar werd.

De witte huisjes eronder leken wel paddenstoelen tegen de berg op geplakt. Er doorheen slingerde zich een pad omhoog als een lint om een cadeautje.

Dit was Avallon.

Ze hielden hun adem in van ontzag. Wat geweldig mooi was dit. Jonne keek schuin naar Esther. Zou zij hetzelfde voelen als hij? Een beetje angst? Angst voor deze nieuwe omgeving, nieuwe mensen? Maar zij was een adellijke jonkvrouw en was natuurlijk wel wat gewend...

Esther zat strak rechtop in het zadel. Aan haar chatelaine hing een dolk in een etui. Nét zo-één als die van hem. Jonne had die al eerder gezien. Hij zat in het bundeltje dat de Moeder-Overste haar had toegestopt bij hun overhaaste vlucht uit Chinon.

Ze had nu een waardigheid over zich alsof deze berg van háár was.

Met een zacht tikje van haar hakken spoorde zij Beltane aan om naar boven te lopen. Die keek even naar het paard van Maurice waarna beide paarden in dezelfde tred rustig het pad beklommen. Naarmate ze hoger kwamen nam ook het aantal mensen toe die ze tegenkwamen. Die keken het gezelschap na alsof ze nog nooit vreemdelingen gezien hadden.

Helemaal bovenop de berg stopten ze aan het eind van het pad. Hier waren de grote poortdeuren van het

universiteitsgebouw. De deuren waren van grote zware balken gemaakt. Ze waren rijkelijk beslagen met koperen krullen en afbeeldingen van bloemen.

Toen het gezelschap stilhield openden zich de deuren. Hun komst was al lang van tevoren zichtbaar geweest.

Twee staljongens in rode en groene tenues kwamen aanhollen met krukjes voor het afstijgen.

In de deuropening stonden twee merkwaardige figuren.

De één was lang en slank, haar witte haar was over haar oren gevlochten en opgebonden in twee opgerolde vlechten. Ook zij was in het rood en groen gekleed.

Zij had een strenge uitdrukking op haar gezicht en de ander was óók lang, maar had een vriendelijke uitdrukking op zijn gezicht. Zijn haar was stijl en naar voren gekamd.

“Wees welkom, zuster en broeders. Welkom in Avallon, onze mooie universiteit boven op de berg.” De vrouw deed een stap naar voren en tot Esther’s grote verbazing maakte ze een kniebuiging voor haar.

Ook de man boog zijn knie. Zoiets doe je alleen maar bij hele belangrijke personen tóch? dacht Esther. Toen realiseerde ze zich weer dat zij zélf een adellijk persoon was. Ze schrok hier een beetje van want ze kwam hier tenslotte als leerling en had aangenomen dat ze als zodanig behandeld zou worden.

Ook Maurice, Jonne, Simon en Taliesin werden vorstelijk begroet.

De man draaide zich naar haar toe en bood haar de rug van zijn hand. Zij legde de hare erop en samen schreden ze de universiteit binnen.

In de grote zaal, verlicht door honderden kaarsen, zaten alle studenten in rood en groen aan lange tafels te wachten op hun komst.

Het geroezemoes verstomde en ze stonden allemaal tegelijk op toen het gezelschap binnenkwam en bogen beleefd.

Hoewel Esther geen raad wist met deze situatie, was dat niet aan haar te zien. Ze schreed met de man aan haar zijde tot aan de zetels voor in de zaal.

Hier zat een oude man op een verhoging. Hij glimlachte zachtmoedig terwijl hij opstond.

“Welkom Jonkvrouw Esther” en Esther herkende haar mentor Avicenna. Zo waardig als ze was binnengeschreden, zo kinderlijk reageerde ze nu.

“Avicenna!!!” riep ze met een hoge vreugdekreet en stormde recht naar voren in de uitnodigende armen van de oude Pers. Zijn voorkomen straalde een respectabele leeftijd uit. Maar van pure blijdschap tilde hij het meisje als een kind van de grond en zwierde haar een halve draai in het rond.

“Meester Avicenna”, herpakte ze zich. “Wat fijn om u hier te zien!”

“Ja, lieve kind, het is inderdaad héél erg fijn om hier te zijn en weer verder te mogen gaan met jouw opleiding.”

De vrouw die hen begroet had, stond het tafereel geamuseerd

gade te slaan. Ze gebaarde naar de studenten in de zaal dat ze weer konden gaan zitten, wees Esther haar plaats, tussen haar en de vriendelijke rector in en nam haar glas op.

“Een toast op onze nieuwe leerling. Dat zij zich wél thuis moge voelen in ons midden en veel plezier in de leerstof mag ondervinden.”

Het geluid van vele bekers tegen elkaar volgde en de leerlingen gingen weer zitten.

Maurice, Simon, Taliesin en Jonne waren aan het hoofd van één van de lange tafels geplaatst en ondertussen ook voorzien van eten.

Jonne keek rond in de zaal. De banieren die aan de wanden hingen waren voornamelijk groen en rood, maar hij zag ook wimpels van adellijke families en van hem onbekende huizen. De vele toortsen zorgden voor voldoende licht om te zien wat ze op hun bord hadden. Net als in zijn eigen klooster werd er onder het eten niet gesproken. Grote stukken schapenvlees, geroosterde amandelen en gesuikerde en gebakken peren in honing. Het rook heerlijk en het water liep hem in de mond. Hij zou het recept van die peren eens vragen, Broeder Cosinus wou het vast wel eens proberen. Misschien kon hij het recept wel opschrijven voor hem. Cosinus was één van die zeldzame mensen die zijn succesmaaltijden in een boek op kon schrijven. Vele koks in abdij -en kloosterkeukens vonden de lekkerste maaltijden uit, maar omdat ze niet goed konden schrijven, mislukten de baksels meestal. Ook lag het, dacht hij gniffelend,

aan de snelheid van bidden. (Tijdsduur van een gebed was vaak tijdsduur van een recept)

Een rozenhoedje bidden kon snel, maar een ijverige geestelijke deed er misschien iets langer over. Dán waren de eieren te hard of te zacht, of een 'handvol' amandelen... dat kon ook verschillen door de afmeting van de hand van de kok. Dus ook het idee van een ei bakken in de tijdsduur van tien rozenhoedjes was niet altijd een succes.

Na het beëindigen van de maaltijd werd Esther uitgenodigd om haar nieuwe kamer te gaan bekijken. Een tweedejaars studente nodigde haar uit om haar te volgen.

Haar kamer bevond zich in één van de ronde torens op de eerste verdieping. Ze zag dat ze een eigen kamer had gekregen, met een vuurplaats en een kledingkist.

Eén van de andere kamers van de toren behoorde Avicenna toe en ze deelden een gemeenschappelijke ruimte waar al vele boeken op de tafel uitgespreid lagen. Hier zou ze les krijgen van haar oude mentor.

De studente was heel stil en ingetogen en je kon aan alles merken dat ze onder de indruk was van haar taak om deze schijnbaar belangrijke jonge edelvrouw te begeleiden.

Esther had zoveel vragen, maar het meisje antwoordde met niet veel meer woorden dan "Ja" en "Nee jonkvrouw Esther."

Het meisje bloosde van verlegenheid.

Zo'n hoge edelvrouw te mogen verzorgen...

Bij het terugkeren in de zaal stonden de jongens met Avicenna

te praten en ze sloot zich bij de groep aan terwijl ze naar buiten liepen. Daar was een prachtige tuin met in het midden een waterput.

Achter de tuin zagen ze weiden met grazend vee. Schapen, geiten en kippen en in de verte zag ze zelfs bijenkorven staan, naast velden met kleurige bloemen.

Een schittering verried dat er ook een grote vijver moest zijn. Hierin zouden de vissen wel zwemmen, voordat ze op de eettafels terechtkomen, dacht ze.

Avicenna nam het woord.

“Deze universiteit behoort niet tot een religieuze orde. Zij is zelfs helemaal zelfstandig en toegankelijk voor iedereen die hier wil wonen en studeren.

Iedereen moet eerst een toelatingsexamen doen om te kijken of het zin heeft om er energie in steken. Door dit examen zien we ook waar de talenten liggen, zodat we daar een opleidingsprogramma voor kunnen ontwerpen. Dat is voor iedereen weer anders. Het is wél zo dat alle nieuwe leerlingen een soort basisonderwijs krijgen, zodat het voortgezet onderwijs voor iedereen dezelfde begrippen inhoudt. Deze opleidingsvorm heb ik toegepast in de oprichting van de universiteit van Bologna in Italië. Het verschil met dáár en hier is, dat Bologna de Pauselijke steun heeft gekregen.”

Hier zweeg hij een poosje om zachtjes verder te gaan met de woorden; “En Avallon niet.” Alle hoofden waren nu luisterend naar de oude meester gekeerd, die stilstond en met opgeheven

kromme vinger zijn betoog vervolgde.

“Wij hier hebben andere regels. Zoals je ziet, zijn er hier ook meisjes. Dat is tegen de regels van de kerk en keurt jullie Paus ook af. Alleen jongens worden toegelaten op kathedraalscholen en op de Universiteit van Bologna. Ik ben daar zeer op tegen, want ik heb in mijn leven al vele vrouwen ontmoet die geleerde mannen intellectueel ver de baas waren. Daarom vond ik het tijd worden om terug te gaan naar Frankrijk en naar mijn vrienden hier. Hier in Frankrijk heb ik mensen ontmoet die oprecht geïnteresseerd zijn in de opleidingsvorm van de islamitische universiteiten waarin ik zelf ben opgeleid. Daarom heb ik besloten te onderzoeken of iets vergelijkbaars ook in jullie land mogelijk is. Helaas stuit ik op zóveel weerstand dat ik mijn plannen maar met een kleine groep mensen heb kunnen bespreken. Ridder Maurice, Gravin Ida, Abt Guillaume en de Bard Taliesin waren daar een paar van.

Zij besloten Esther hier te laten opleiden. Zij zal hier niet alleen haar medische kennis kunnen aanvullen, maar verder opgeleid worden in de grammatica, filosofie, rekenkunde, geometrie, muziek en sterrenkunde. Maar ook, in Esthers geval, in de kunsten van de theologie, alchemie en magie.” Jonne spitste zijn oren; magie...Was dat dan een schoolvak? Dat het bestond was hij al beginnen te vermoeden, er gebeurden zoveel rare dingen om hem heen. De onzichtbare gedaantes in de bomen, zijn dromen, het rare verdwijnen van de letters op het perkament, de onverklaarbare redding over het vuur bij

Chinon...

Esther keek verrast de groep rond. Wat geweldig was dit allemaal, wat een leervakken zou ze krijgen en hoe fantastisch was het dat ze dat allemaal van haar oude meester Avicenna mocht leren.

Maar alsof Avicenna haar gedachten had geraden, stak hij in een afwerend gebaar zijn hand op om haar in haar enthousiasme af te remmen.

“Jij, mijn kleine nieuwsgierige assistente, gaat voorlopig met mij samenwerken aan de vertaling van de Kitab al-Tasrif.” Iedereen keek nu de oude man aan.

“De Kitab al-Tasrif is geschreven door mijn leermeester Abu al-Qasim al Zahravi. Hij heeft vele jaren geleden een boek in 30 delen geschreven over de moderne chirurgie. Ik weet dat bij jullie chirurgie verboden is, maar waar ik vandaan kom is het niet verboden en wordt het al eeuwen toegepast. Door het te vertalen zal je veel tegenkomen wat uitleg nodig heeft; en op die manier zal ik jouw leraar medicijnkunde worden.”

Wat een bofkont was Esther, dacht Jonne. Hij wou maar dat hij ook een rijke mama en oom had, zodat ook hij zo'n soort opleiding kon krijgen. Tegelijkertijd realiseerde hij zich dat hij veel dank verschuldigd was aan Abt Guillaume, die hem in het klein, maar toch ook een grote hoeveelheid kennis had bijgebracht. Hij sprak goed Latijn en Grieks en had redelijke plantenkunde en medicinale kennis, hij kon goed redeneren, dus logica was hem ook niet vreemd. Daarbij had hij leren

kalligraferen en kon al hele mooie letters maken. Nee, toch maar niet zo jaloers zijn, dacht hij, hij was immers vrij, vrij om de wereld in te gaan, Esther zou nog járen moeten leren...

De lange vrouw en de rector stonden de tuin in te kijken vanuit de kamer van de rector.

“Heb je haar oren gezien?” Hij grinnikte zachtjes en knikte.

“Voldoet aan alle uiterlijke kenmerken, dacht ik zo. Moeten we heel voorzichtig mee zijn.” De lange vrouw bracht haar hand onwillekeurig naar haar eigen oor en een tevreden glimlach plooidde haar dunne bleekroze lippen.

Avicenna, Esther, de rector en de vrouw stonden in de opening van de poort het gezelschap na te kijken. Esther met een beetje verdrietig gevoel. Daar gingen vier mensen bij wie ze zich heel goed en veilig had gevoeld. En nu bleef ze wéér alleen achter in een vreemde omgeving. De studenten leken wel heel aardig, maar om de één of andere reden kreeg ze geen contact met hen. Ze hielden afstand van haar en gaven alleen de hoogstnoodzakelijkste antwoorden en besloten elk gesprek met “Uwe Hoogheid.” Enfin, ze zou het allemaal wel te weten komen van de grote oude man naast haar, Avicenna. Wat geweldig dat ze hem hier weer getroffen had.

Hij was niet lang in het klooster Chinon gebleven toen hij haar daar gebracht had op haar moeders verzoek.

Hij had geraden dat Ida niet de biologische moeder van Esther

was en dat Ida niet goed wist wat ze met de situatie aan moest. En hoewel het tijd was geworden dat Esther onderwijs zou krijgen was het allemaal heel gecompliceerd geweest. Hij mocht niet in het vrouwenklooster en zij niet in het mannengebied. In Chinon.

Als ze jonger was geweest, zou het niet voor problemen hebben gezorgd, maar ze was al bezig vrouw te worden, de tekenen van haar lichaam waren duidelijk. De abdis was daar heel streng in geweest, geen mannen in de buurt van haar pupil, ook geen bejaarde. Avicenna niet uitgezonderd. Punt uit. Maar hoewel ze erg streng voor haar was, was ze ook een goede onderwijzeres en Esther had veel van haar kunnen leren over kruiden, koken en kerkgeschiedenis. Ook mocht ze al vaak helpen in de ziekenzaal. Dat had tóch wel haar voorkeur. Ze vond het erg interessant om te zien wat bepaalde kruiden en toepassingen op de patiënten voor uitwerking hadden, maar ook vond ze het fijn om de zieken te verzorgen, te troosten en moed in te spreken.

Als men haar zocht, was ze daar vaak te vinden. Net als thuis in Bouillon: daar, of in de paardenstal vond ze haar rust. Tussen de paardenhoofden. Hele gesprekken voerde ze met de edele dieren. De paarden begrepen haar en troostten haar als ze zich eenzaam voelde. Zodoende wist ze, dat het geheimzinnige nieuwe paard, van niemand was. Maar wát een prachtig beest was het. Lange gekrulde manen en staart, lange sterke benen. Wat haar werkelijk bijzonder maakte, waren haar grote,

intelligente ogen, omkranst door lange, donkere wimpers. Die ogen hadden haar aangekeken en zij had een gevoel van liefde gekregen, een gevoel alsof ze elkaar al jaren kenden.

Na een heel griezelig avontuur waarin ze samen met het paard en Jonne verzeild was geraakt hadden ze uit het gebied van Chinon moeten vluchten. Later hadden Jonne, de staljongen en zij, het paard een naam gegeven; Beltane, naar de godin van de vruchtbaarheid.

Het feest waarop Jonne haar, op het paard, uit het vuur gered had.

Nu was het wéér Jonne die Beltane bereed, maar nu wég uit haar leven, dacht ze met een verdrietige zucht.

Ze waren voor het ontbijt bij elkaar gekomen in de grote eetzaal, maar in tegenstelling tot hun ontvangst, waren er nu geen studenten in de zaal en was het er doodstil. Esther zou die dag nog geen lessen krijgen. Ze zou eerst rustig de tijd krijgen om het hele gebouw goed te leren kennen en zich op haar gemak te voelen, had Avicenna haar verteld.

Jonne had haar zitten observeren onder het ontbijt, terwijl ze in gesprek was met Maurice over de boodschappen die hij aan haar moeder op het kasteel van Bouillon moest overbrengen. Jonne realiseerde zich dat zij zich ook vaak eenzaam gevoeld moest hebben, zo zonder ouders, net als hij. Maar ja, zij hād tenslotte ouders en hij niet, hoewel hij Daelira wel als moeder

had beschouwd en ontzettend veel van haar was gaan houden. Het viertal vervolgde hun weg naar het noorden. De paarden en hun berijders waren goed uitgerust. De paarden hadden lekker in de veilige stal van de universiteit kunnen eten, drinken en slapen en Jonne en zijn gevolg waren ook uitgerust wakker geworden, elk in een eigen sobere kamer, in een heerlijk fris bed. Jonne wendde zijn paard heuvelafwaarts en keek vóór de bocht nog een laatste keer naar het gebouw waar hij het meisje achter ging laten. Hij voelde een merkwaardig gevoel van twijfel, verantwoordelijkheid...?

Het paard schraapte met haar hoeven over de grond en schudde haar hoofd op en neer. Jonne's opgestoken zwaaiende hand zakte langzaam omlaag. De universiteit met haar spitse torentjes verdween langzaam in de mist.

Mist over de berg, zonneschijn in het dal en verder geen wolkje aan de hemel te zien.

Maar de universiteit was weg... Wég...?

“Kom je nog, Jonne?” riep Simon vanachter de bocht. Dat haalde hem uit zijn verwondering. Hij keek nog éénmaal naar waar de universiteit in het niets was verdwenen en zag alleen nog maar de schimmige ruïne van een oude Romeinse burcht in de mist.

Beltane draaide zich met een zacht gebries om en stapte door.

Zij keek eens naar de bomen langs de kant van de weg.

Gelukkig, ze zag duidelijk de flikkering van de boomwezens, snelle bewegingen achter bebladerde takken.

Jonne's gedachten gingen weer terug naar Daelira. Hij dacht terug aan de ontmoeting van haar met Esther. Wat hadden die twee het gelijk goed met elkaar kunnen vinden. Dezelfde liefde voor het kweken en toepassen van kruiden. Het was alsof Daelira haar moeder was, zo liefdevol en trots keek ze naar haar.

Elke keer dat hij over Daelira mijmerde had hij het gevoel dat ze vanuit de bomen met hem meereisde. Wat een absurd idee dacht hij, alsof Daelira van boom tot boom kon vliegen. Máár toch, waarom dacht hij dan zo vaak, dat iemand vanuit de bomen naar hem keek?

En wonder boven wonder had Esther datzelfde gevoel ook gehad. Herinnerde hij zich. Eerst vonden ze het wat angstig, maar het gekke was, dat tegelijkertijd met dat verborgen gegluur, er ook een kalmerende werking vanuit ging. Dat had Esther ook gevoeld, maar ze vond het ook heel spannend. Uiteindelijk waren ze er een spelletje mee gaan spelen. Ze probeerden om de glurende ogen te betrappen. Ze telden met de ogen dicht tot tien en keken dan plotseling omhoog. De eerste paar keer dat ze dit spelletje hadden gespeeld wisten ze zéker dat ze halverwege het bladerdek iets hadden gezien, maar toen ze het herhaalden en zenuwachtig in lachen waren uitgebarsten, waren de glinsteringen opgehouden alsof de boomwezens zich beledigd teruggetrokken hadden. Nehalennia haalde Jonne uit zijn dagdromerij doordat ze plotseling niet verder wou. Dat karaktertrekje kende Taliesin

ondertussen wel van haar en hij wist er inmiddels wel mee om te gaan. Hij gooide zijn magere lichaam van de bokkige ezel en leidde haar naar de kant.

De ezel probeerde eerst wat boomblaadjes te pakken te krijgen, wat niet lukte, om haar tong vervolgens om een pol gras te slaan.

Deze handeling werd gevolgd door een enorme plas, met de achterbenen gespreid en de blik minachtend op de bomen gericht.

Taliesin bekeek het beest eens, pakte zijn lier en sloeg een akkoord aan, waarna hij met zachte stem de eerste regel van een liedje zong.

“Laat de bomen tot stilte komen...”

De ezel was daarna hooghartig doorgelopen met opgetrokken bovenlip. Ze hield er niet van als Taliesin begon te zingen maar begreep dat het in dit geval noodzakelijk was.

De boomwezens waren wel héél erg aanwezig. Terwijl zij er toch was en Taliesin ook? Er kon Jonne niks gebeuren. Tóch?

Jonne had het tafereel gadeslagen vanaf de rug van Beltane. Ze waren eerst een paar passen doorgelopen, maar toen de merrie achteromkeek en stilstond, had hij gezien hoe Taliesin zijn luit had gepakt en een onverstaanbare zin van een liedje had gezongen.

Dat had Nehalennia blijkbaar uit haar starre humeur gehaald, want ze was weer gewillig gaan lopen.

Het hele gezelschap zette zich weer in beweging.

Maurice had het niet opgemerkt en was al een eindje vooruit op het pad. Simon keek om en kwam naast Jonne rijden.

“Alles goed, vriend?” Informeerde hij nieuwsgierig. Hij had de frons tussen de wenkbrauwen van Jonne gezien en vroeg zich af wat hem zo bezwaarde.

“Simon, kijk eens achterom.” Simon deed wat hem gevraagd was.

Hij keek achterom. Haalde zijn schouders op en draaide zich weer terug.

“Wat moet ik dan zien?”

“Wat zág je dan?”

“Niets.”

“Dát bedoelde ik dus, Simon, je zag niets... terwijl je toch écht net de poort van Avallon bent uitgereden...”

“Bij de haren van Jezus, ja! Wáár is de universiteit gebleven?”

Samen hielden ze hun paarden in en draaiden zich zo ver mogelijk in hun zadel om.

Maar hoe ze ook tuurden, ze zagen alleen nog maar de ruïnes van een oud Romeins kasteel boven op de berg. Half zichtbaar in een wolk.

Op dat moment slingerde zich sissend een kronkelende gedaante over het pad. Beltane' s voorpoten maaiden in de lucht van schrik.

Simons paard schrok zó, dat het ook ging steigeren en het op

een hollen zette. Beltane stooft er achteraan en het paard van Maurice volgde in paniek de andere twee.

Nehalennia, sjokte er onverschillig achteraan. Stom hoor, om de universiteit te laten verdwijnen terwijl ze nog zó dichtbij waren, peinsde ze. Enfin, die slang was wel een goed idee...

Om de volgende bocht waren de dieren weer onder controle en haalde Nehalennia het gezelschap in.

“Wat was er aan de hand?” informeerde Maurice.

“Er was een slang op het pad en de paarden schrokken daar van” zei Simon. Hij wou vertellen wat eraan voorafgegaan was, maar één blik op Jonne weerhield hem ervan. Jonne schudde haast onmerkbaar zijn hoofd en wenkte hem om weer in de achterhoede te komen rijden. Nehalennia liep nu naast het prachtige opgetuigde paard van Maurice en het leek alsof er een zweem van een glimlach om de mond van de oude ezel speelde.

Jonne fluisterde bijna onhoorbaar.

“Ik heb steeds vaker zulke rare beelden Simon en nu heb jij het ook gezien, of liever... níet gezien.” Simon leidde zijn paard met één teugel en krabde zich met zijn andere hand aan zijn kin, die kriebelde omdat er tegenwoordig zachte haartjes op groeiden.

“Tja, het móét gezichtsbedrog geweest zijn, we hebben er toch écht een nacht in doorgebracht. Bij Gods baard, dát weet ik toch zeker...” Samen keken ze nog eens achterom, maar de berg was nu helemaal aan het zicht onttrokken omdat ze aan

de andere kant van de berg gekomen waren. Van hier zouden ze recht naar beneden gaan en weinig heuvels meer tegenkomen.

Jonne gespte zijn zadeltas open en tastte naar zijn perkamentvel. Hij haalde het voorzichtig tevoorschijn en zwaaide er zachtjes mee voor de neus van zijn vriend.

“En deze letters zijn ook nog eens verdwenen, floep; jij hebt ze nog gezien, weet je nog?”

We hadden ze tóen moeten bekijken. Stom...dat we dat niet gedaan hebben, maar ja, ze zijn weg.”

Simon knikte. Ja, die letters, dat was ook nog zo iets raars geweest. Eerst die wonderbaarlijke redding uit de brandende bibliotheek, waar hij gelukkig niets meer van wist. Hij was pas weer bij kennis gekomen toen ze in een schuur waren en in veiligheid. Hij herinnerde zich de korte periode van herstel in de ziekenzaal van het klooster en de overdreven aandacht die hij van de monniken had gekregen.

Daarna de reis die hij liggend in de gehuifde wagen gemaakt had en waarin die vreemde roof van letters had plaatsgevonden, terwijl hij lag te slapen... Ja, het was inderdaad allemaal een beetje vreemd aan het worden.

De bossen werden lichter en lichter, tot ze tenslotte door het lage struikgewas het weidse landschap konden overzien. Ze kwamen uit op een plateau en zagen de rivier de Sûre en de

rivier de Burebaach zich lieflijk door het landschap slingeren. Hier was veel bedrijvigheid. Bovenop een oud Romeins fundament werd een nieuw kasteel gebouwd.

In het dorpje onder het bouwwerk waren de werklui aan het schaften. Maurice steeg af en begaf zich naar de herberg, de jongens volgden. Dit was het gebied van de hertogen van Bouillon en dus het eigendom van Ida, Maurice en Godevaert. In de herberg was het donker, rokerig en vol. Er hing een vijandige sfeer. De mensen waren aan het morren en klagen, ze waren duidelijk boos. Dat was goed te voelen.

“Zo waard, een maaltijd voor mij en mijn gevolg graag.”

Gaf Maurice geïrriteerd als order toen de waard zich na lange tijd eindelijk naar hun tafeltje begaf.

“Uedele denkt dat ik kan toveren, zeker. Hoe zou ik aan voorraden moeten komen als alle sterke mannen weg zijn?”

Vroeg hij brutaal. Maurice realiseerde zich dat er heel veel mannen en sommigen ook nog met hun hele gezin, op kruistocht waren gegaan en alles hadden achtergelaten, in de hoop op deze manier de genade van God te verkrijgen.

De waard stond met de handen uitdagend in zijn zij te wachten op antwoord van dat hoge personage voor hem.

“Is iedereen dan weg?” vroeg hij.

“Heer, door die ongelukkige kruistocht moet ik over niet te lange tijd mijn herberg sluiten. Ik kan niet alles tegelijk; jagen, koken, schoonmaken en bedienen en ook nog de stallen uitmesten. Het dorp is voor het grootste deel met de Paus

meegegaan en ook de beste werklui voor het nieuwe kasteel zijn weg. Nu werken alleen de ouden en de kreupelen aan de fundamenteën. Het is een schande als u het mij vraagt. En daarbij komt ook nog eens” en hij boog zich samenzweerderig naar hen toe, “dat het gerucht gaat dat deze grond verkocht gaat worden, omdat de jongens van Bouillon zo nodig óók mee moeten. Men zegt...” en hij boog zich met zijn stinkende, naar verschaald bier ruikende adem, verder over hun tafeltje heen, “dat de jongens van Bouillon, álles hebben verkocht, inclusief de burcht.”

Hij liet zijn blik indringend over het kleine gezelschap heen gaan in de hoop iets heel nieuws te hebben verteld.

Het speet Maurice ontzettend voor de manier waarop zijn neven hun erfbezit behandelden en daarmee hun eigen moeder zoveel verdriet aandeden. Nu had ze alleen haar eigen bezit nog en dat had ze ook nog voor een groot deel weggeschonken aan kloosters.

Hij haalde diep adem en vroeg de waard wat hij hun dan wél kon aanbieden. Dat bleek dunne soep en een snee brood te zijn. Niet veel, maar daar zouden ze in ieder geval Echternach mee halen.

Het bleek toch best te eten en bij het weggaan was de waard, door hun tevreden gezichten, in een stuk beter humeur geraakt en stond hen zelfs in de deuropening na te zwaaien, gelukkig en tevreden met de flinke fooi die Maurice hem gegeven had. De ochtend was nog koel toen het gezelschap Echternach